

(Независне новине)

Ове године обиљежавамо 20-годишњицу Општег оквирног споразума за мир у БиХ - Дејтонског мировног споразума (споразум).

Споразум се састоји од низа сложених уговора који обухватају широк спектар војних, цивилних и политичких питања, укључујући Устав БиХ, који је садржан у Анексу 4. Уговори које је произвео споразум имали су за циљ не само да зауставе трагичан грађански рат, него и да успоставе дуготрајну структуру одрживог политичког система у БиХ.

Аутори и стране споразума добро су знали да је БиХ, од свих бивших југословенских република, јединствена по томе што је дом трима сасвим кохезивним и по нацији и вјери различитим народима. Споразум је сачињен на основу ранијих приједлога који су изношени током неколико година, почевши од предратног Карингтоновог и Кутиљеровог плана, који је Алија Изетбеговић прво прихватио, а затим одбио. Услиједили су Венсов и Овенов план, Овенов и Столтенбергов план и план Контакт групе. Сви су почивали на истој формулацији децентрализоване уније држава са битним гаранцијама подјеле власти. Сматрало се да је то неопходно за одржив мир и функционисање уније три народа са великим међусобним неповјерењем, које вуче коријен из њихових историјских искустава.

Фундаментална разлика три конститутивна народа у односу према споразуму, који се састоји од обавезујућих међународних уговора којима је успостављена БиХ и даље представља најозбиљнију препреку са којом се БиХ суочава у изградњи просперитетног и успјешног дома за све грађане. Будућност БиХ зависи од промјене курса ради враћања на оно што је тако мудро замишљено. Двадесет година касније важно је не само

Пише: Жељка Цвијановић
петак, 11 септембар 2015 11:07

обиљежити мир који је овај споразум донио Босни и Херцеговини, него и поново се обавезати на реализацију политичког система који је он успоставио.

Тај политички систем успостављен Дејтонским уставом настао је из чињенице да дугорочна стабилност БиХ зависи од ентитета са широком аутономијом и снажних уставних механизма заштите за сва три конститутивна народа од ризика дискриминације или повреде од стране другог или оба конститутивна народа. Децентрализовани систем власти успостављен споразумом промовише функционалну власт уз свођење политичког конфликта на најмању мјеру. Нажалост, споразум се не поштује.

Незаконите промјене уставне структуре - за које се залажу бошњачки политички лидери, а подржава их присила коју супротно праву, спроводи високи представник путем својих одлука - довеле су управо до оних проблема који се споразумом спречавају.

Владавина права и правда озбиљно су ослабљене, на начине сувише бројне да би се овдје навели. Један озбиљан примјер су Суд БиХ и Тужилаштво БиХ - институције које је наметнуо високи представник супротно Уставу БиХ, који је судску власт дао ентитетима. Од свог оснивања Суд БиХ и Тужилаштво БиХ испољавају образац дискриминације српских жртава ратних злочина, али и поступања према жељама бошњачке Странке демократске акције.

Међународна кризна група критиковала је Тужилаштво због непроцесуирања неких од најужаснијих ратних злочина над Србима. Чак је и замјеник шефа америчке мисије

Пише: Жељка Цвијановић
петак, 11 септембар 2015 11:07

Николас М. Хил у једном блогу који је објавио у јулу ове године примијетио да се "генерално сматра да је главни тужилац под великим утицајем бошњачких политичких снага" и да постоје "притужбе да Тужилаштво има превише тврдокорних сљедбеника СДА". Сарајевски "Босниа Тимес", анализирајући да ли Тужилаштво може да се "докаже као независно и непристрасно" подизањем оптужнице против бошњачких генерала тврди: "Питање је само смије ли затражити и хоће ли добити политички 'благослов' владајућих бошњачких структура. Тај благослов ће прво бити затражен од Бакира Изетбеговића".

Од 7.480 погинулих српских цивила, Суд БиХ изрекао је правоснажну осуђујућу пресуду за свега 10 страдалих. Ова повреда владавине права и правде, наравно, створила је озбиљну препреку помирењу.

Поред тога, множење институција на нивоу БиХ и потрошња која се за њих везује довели су до невјероватног расипништва. У свом извјештају из 2014. године Кризна група сматра да се "овај образац међународно спонзорисане изградње државе без општег локалног прихватања стално понавља. Произведена је 'поплава' нових агенција, од којих многе имају просторије и запослене, али не и јасне задатке, тако да раде мало или ништа". Буџет институција БиХ порастао је са 281 милион КМ у 2000. години на 1,564 милијарде КМ у 2015. години.

Пише: Жељка Цвијановић
петак, 11 септембар 2015 11:07

Пише: Жељка Цвијановић
петак, 11 септембар 2015 11:07

